

Vergaderjaar 2017–2018

34 775 XV**Vaststelling van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2018****Nr. 7****NOTA VAN WIJZIGING**

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

De begrotingsstaat van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2018 komt te luiden:

**Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het jaar 2018 (Bedragen
x € 1.000)**

Artikel	Omschrijving	Verplich- tingen	Uitgaven	Ontvangsten
	Totaal	31.922.422	31.989.648	1.885.541
1	Arbeidsmarkt	508.873	509.873	24.000
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	6.694.658	6.754.743	2.572
3	Arbeidsongeschiktheid	824	824	0
4	Jonggehandicapten	3.298.349	3.298.349	0
5	Werkloosheid	152.392	156.490	0
6	Ziekte en Zwangerschap	8.118	8.118	0
7	Kinderopvang	2.853.198	2.853.198	1.548.224
8	Oudedagsvoorziening	24.447	24.447	0
9	Nabestaanden	1.348	1.348	0
10	Tegemoetkoming ouders	5.604.200	5.604.200	272.478
11	Uitvoering	468.574	468.574	0
12	Rijksbijdragen	11.596.718	11.596.718	0
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	317.108	317.108	1.200
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	295.856	295.856	36.655
98	Algemeen	29.041	31.084	412
99	Nominaal en onvoorzien	68.718	68.718	0

De (sub-)totaaltellingen in de begrotingsstaat worden met deze wijzigingen in overeenstemming gebracht.

TOELICHTING

Algemeen

De maatregelen die in het regeerakkoord van het kabinet Rutte-III zijn opgenomen met betrekking tot het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zijn zoveel mogelijk in deze nota van wijziging verwerkt. Voor zover dat nog niet het geval is, zal dat gebeuren door middel van een nota van wijziging of suppletoire begroting.

In onderdeel A wordt aangegeven welke wijzigingen in de departementale begrotingsstaat zijn doorgevoerd als gevolg van de in het regeerakkoord opgenomen maatregelen of de Koninklijke besluiten. Het betreft ombuigingen en beleidsintensiveringen uit het regeerakkoord.

De voorliggende wetswijziging bevat enkel de aanpassingen voor de begroting van SZW (Tweede Kamer, 2017–2018, 34 775 XV, nr.1) voor het jaar 2018. Specifiek veranderen in dat jaar de verplichtingen en uitgaven op artikel 2, 7, 10 en 12. De toelichting beschrijft ook de begrotingseffecten van het regeerakkoord voor de jaren 2019–2022, en daarna de effecten op de premie-uitgaven voor 2018–2022 (begrotingshoofdstuk XL).

Naast de maatregelen in deze nota van wijziging, staan nog enkele andere maatregelen op het SZW-domein in het regeerakkoord. Het gaat om:

- 180. *Meer face-to-face UWV voor Werkloosheid*
- 181. *Meer face-to-face UWV voor Arbeidsongeschiktheid*
- 182. *Pilot scholing WGA (voor mensen waarvoor onvoldoende functies te duiden zijn)*
- 186. *Collectiveren Transitievergoeding MKB*
- 189. *Extra budget voor Inspectie SZW: intensivering handhaving en fraudebestrijding*
- 192. *Bestrijden van schulden en armoede bij gezinnen met kinderen*
- 193. *Taalles bij integratie*

Artikelsgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen en meerjarige doorwerking

In de onderstaande tabellen worden per artikel de standen ontwerpbegroting 2018 vóór nota van wijziging, de mutaties in het kader van het regeerakkoord en de standen ontwerpbegroting 2018 na nota van wijziging meerjarig opgenomen. Daaronder worden de mutaties per artikel voorzien van een toelichting.

Meerjarige doorwerking verplichtingen

(Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving					
1	Arbeidsmarkt	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	508.873	950.123	905.525	905.525	905.525
	Maatregel regeerakkoord nr. 191	0	629	1.762	2.895	3.902
	Stand na nota van wijziging	508.873	950.752	907.287	908.420	909.427
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	6.750.803	6.925.566	7.219.656	7.418.596	7.554.707
	Maatregelen regeerakkoord: nr. 177	0	0	0	0	– 2.000

Artikel	Omschrijving					
	nr. I79	0	0	0	1.000	1.000
	nr. I83	0	0	0	1.000	1.000
	nr. I84	0	0	0	6.000	8.000
	nr. I90	0	- 10.000	- 25.000	- 40.000	- 55.000
	nr. I91	0	9.021	25.259	41.496	55.930
	nr. I94	0	3.000	11.000	17.000	22.000
	nr. M139	0	1.930	4.638	7.659	8.622
	Macro-economisch effect	- 56.145	- 198.801	- 270.412	- 229.829	- 139.680
	Stand na nota van wijziging	6.694.658	6.730.716	6.965.141	7.222.922	7.454.579
3	Arbeidsongeschiktheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	824	847	883	918	953
	Stand na nota van wijziging	824	847	883	918	953
4	Jonggehandicapten	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	3.298.349	3.346.584	3.393.928	3.430.587	3.409.460
	Stand na nota van wijziging	3.298.349	3.346.584	3.393.928	3.430.587	3.409.460
5	Werkloosheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	152.392	101.511	114.223	142.783	137.636
	Maatregel regeerakkoord nr. I77	0	0	0	0	17.500
	Stand na nota van wijziging	152.392	101.511	114.223	142.783	155.136
6	Ziekte en Zwangerschap	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	8.118	8.221	8.374	8.527	8.682
	Stand na nota van wijziging	8.118	8.221	8.374	8.527	8.682
7	Kinderopvang	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	2.831.198	2.842.597	2.856.384	2.868.078	2.881.306
	Maatregel regeerakkoord nr. M137	22.000	225.000	240.000	250.000	250.000
	Stand na nota van wijziging	2.853.198	3.067.597	3.096.384	3.118.078	3.131.306
8	Oudedagsvoorziening	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	24.447	25.304	25.276	26.312	27.135
	Stand na nota van wijziging	24.447	25.304	25.276	26.312	27.135
9	Nabestaanden	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	1.348	1.384	1.439	1.493	1.549
	Stand na nota van wijziging	1.348	1.384	1.439	1.493	1.549
10	Tegemoetkoming ouders	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	5.599.200	5.547.681	5.500.656	5.458.760	5.429.108
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. M136	0	48.000	494.000	496.000	485.000
	nr. M138	0	250.000	250.000	250.000	250.000
	nr. M143	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	Stand na nota van wijziging	5.604.200	5.850.681	6.249.656	6.209.760	6.169.108
11	Uitvoering	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	468.574	388.492	371.349	373.190	371.452
	Maatregel regeerakkoord nr. I77	0	0	0	0	900
	Stand na nota van wijziging	468.574	388.492	371.349	373.190	372.352
12	Rijksbijdragen	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	11.668.318	11.704.249	11.562.136	11.509.415	11.612.307
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I88	0	- 59.311	- 60.103	- 60.873	- 61.688
	Macro-economisch effect	- 71.600	- 47.400	- 142.800	- 187.900	- 233.600
	Stand na nota van wijziging	11.596.718	11.597.538	11.359.233	11.260.642	11.317.019
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	2018	2019	2020	2021	2022

Artikel	Omschrijving					
	Stand voor nota van wijziging	317.108	269.597	232.264	208.665	192.090
	Stand na nota van wijziging	317.108	269.597	232.264	208.665	192.090
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	295.856	313.923	312.417	311.339	309.550
	Stand na nota van wijziging	295.856	313.923	312.417	311.339	309.550
98	Algemeen	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	29.041	30.465	24.657	24.677	24.614
	Stand na nota van wijziging	29.041	30.465	24.657	24.677	24.614
99	Nominaal en onvoorzien	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	68.718	65.689	64.061	68.347	85.161
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I77	0	0	0	0	- 400
	nr. I84	0	0	0	201.000	270.000
	nr. I94	0	0	1.000	2.000	3.000
	Stand na nota van wijziging	68.718	65.689	65.061	271.347	357.761
Totaal		2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	32.023.167	32.522.233	32.593.228	32.757.212	32.951.235
	Effect regeerakkoord	- 100.745	227.068	534.344	762.448	889.486
	Stand na nota van wijziging	31.922.422	32.749.301	33.127.572	33.519.660	33.840.721

Meerjarige doorwerking uitgaven

(Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving					
1	Arbeidsmarkt	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	509.873	950.123	905.525	905.525	905.525
	Maatregel regeerakkoord nr. I91	0	629	1.762	2.895	3.902
	Stand na nota van wijziging	509.873	950.752	907.287	908.420	909.427
2	Bijstand, Participatiewet en Toeslagen-wet	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	6.810.888	6.977.917	7.229.656	7.420.596	7.554.707
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I77	0	0	0	0	- 2.000
	nr. I79	0	0	0	1.000	1.000
	nr. I83	0	0	0	1.000	1.000
	nr. I84	0	0	0	6.000	8.000
	nr. I90	0	- 10.000	- 25.000	- 40.000	- 55.000
	nr. I91	0	9.021	25.259	41.496	55.930
	nr. I94	0	3.000	11.000	17.000	22.000
	nr. M139	0	1.930	4.638	7.659	8.622
	Macro-economisch effect	- 56.145	- 198.801	- 270.412	- 229.829	- 139.680
	Stand na nota van wijziging	6.754.743	6.783.067	6.975.141	7.224.922	7.454.579
3	Arbeidsongeschiktheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	824	847	883	918	953
	Stand na nota van wijziging	824	847	883	918	953
4	Jonggehandicapten	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	3.298.349	3.346.584	3.393.928	3.430.587	3.409.460
	Stand na nota van wijziging	3.298.349	3.346.584	3.393.928	3.430.587	3.409.460
5	Werkloosheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	156.490	103.119	114.267	143.183	137.636
	Maatregel regeerakkoord nr. I77	0	0	0	0	17.500

Artikel	Omschrijving					
	Stand na nota van wijziging	156.490	103.119	114.267	143.183	155.136
6	Ziekte en Zwangerschap	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	8.118	8.221	8.374	8.527	8.682
	Stand na nota van wijziging	8.118	8.221	8.374	8.527	8.682
7	Kinderopvang	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	2.831.198	2.842.597	2.856.384	2.868.078	2.881.306
	Maatregel regeerakkoord nr. M137	22.000	225.000	240.000	250.000	250.000
	Stand na nota van wijziging	2.853.198	3.067.597	3.096.384	3.118.078	3.131.306
8	Oudedagsvoorziening	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	24.447	25.304	25.276	26.312	27.135
	Stand na nota van wijziging	24.447	25.304	25.276	26.312	27.135
9	Nabestaanden	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	1.348	1.384	1.439	1.493	1.549
	Stand na nota van wijziging	1.348	1.384	1.439	1.493	1.549
10	Tegemoetkoming ouders	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	5.599.200	5.547.681	5.500.656	5.458.760	5.429.108
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. M136	0	48.000	494.000	496.000	485.000
	nr. M138	0	250.000	250.000	250.000	250.000
	nr. M143	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	Stand na nota van wijziging	5.604.200	5.850.681	6.249.656	6.209.760	6.169.108
11	Uitvoering	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	468.574	388.492	371.349	373.190	371.452
	Maatregel regeerakkoord nr. I77	0	0	0	0	900
	Stand na nota van wijziging	468.574	388.492	371.349	373.190	372.352
12	Rijksbijdragen	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	11.668.318	11.704.249	11.562.136	11.509.415	11.612.307
	Maatregel regeerakkoord nr. I88	0	- 59.311	- 60.103	- 60.873	- 61.688
	Macro-economisch effect	- 71.600	- 47.400	- 142.800	- 187.900	- 233.600
	Stand na nota van wijziging	11.596.718	11.597.538	11.359.233	11.260.642	11.317.019
13	Integratie en maatschappelijke samenhang	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	317.108	269.597	232.264	208.665	192.090
	Stand na nota van wijziging	317.108	269.597	232.264	208.665	192.090
96	Apparaatsuitgaven kerndepartement	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	295.856	313.923	312.417	311.339	309.550
	Stand na nota van wijziging	295.856	313.923	312.417	311.339	309.550
98	Algemeen	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	31.084	31.460	24.657	24.677	24.614
	Stand na nota van wijziging	31.084	31.460	24.657	24.677	24.614
99	Nominaal en onvoorzien	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging	68.718	65.689	64.061	68.347	85.161
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I77	0	0	0	0	- 400
	nr. I84	0	0	0	201.000	270.000
	nr. I94	0	0	1.000	2.000	3.000
	Stand na nota van wijziging	68.718	65.689	65.061	271.347	357.761
Totaal	Uitgaven	2018	2019	2020	2021	2022

Artikel	Omschrijving					
	Stand voor nota van wijziging	32.090.393	32.577.187	32.603.272	32.759.612	32.951.235
	Effect regeerakkoord	– 100.745	227.068	534.344	762.448	889.486
	Stand na nota van wijziging	31.989.648	32.804.255	33.137.616	33.522.060	33.840.721

De ontvangsten veranderen niet en er zijn geen negatieve bijstellingen op reeds aangegane verplichtingen. Ook heeft het kabinet niet besloten tot herverkaveling op het terrein van SZW.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Arbeidsmarkt

191. 20.000 Extra beschutte werkplekken

Het budget voor activering van en dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie wordt verhoogd, waarmee voor 20.000 extra personen de mogelijkheid voor beschut werk ontstaat. Dit leidt ertoe dat meer mensen met een beperking betaald werk kunnen verrichten omdat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om meer beschutte werkplekken te organiseren, maatwerk te bieden richting werk of werkgevers te «ontzorgen». Een deel van de nieuwe beschutte werkplekken wordt ingevuld door werknemers die vallen onder de LIV-doelgroep. De uitgaven aan het LIV nemen dus toe.

Artikel 2 Bijstand, Participatiewet en Toeslagenwet

177. IOW verlengen met 4 jaar en leeftijdsgrens met AOW-leeftijd mee laten lopen

Met deze maatregel wordt de IOW met vier jaar verlengd. Als gevolg van de verlenging is er ook vanaf 2022 sprake van nieuwe instroom in de IOW. De IOW wordt hiernaast versoerd door de leeftijdsgrens om voor de regeling in aanmerking te komen vanaf 2020 mee te laten stijgen met de AOW-leeftijd. Door deze maatregel zullen meer IOW'ers een beroep doen op de Toeslagenwet en neemt het beroep op de bijstand af. Per saldo dalen de uitgaven op artikel 2.

179. WGA 35–80 wordt WGA 35–99 voor nieuwe instroom

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat voor mensen in de WGA 80–100 met restverdiencapaciteit (1–20%) hetzelfde uitkeringsregime gaat gelden als nu al geldt in de WGA 35–80. De WGA 35–80 wordt daarmee in feite de WGA 35–99. Deze maatregel heeft tot gevolg dat de uitgaven in het kader van de Toeslagenwet toenemen.

183. Toerekening WGA-lasten werkgever inkorten naar 5 jaar (nieuwe gevallen)

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat de periode waarin WGA-lasten die aan individuele werkgevers worden toegerekend wordt ingekort van tien naar vijf jaar. De WGA-lasten worden vanaf het zesde jaar gefinancierd uit een collectieve premie. De maatregel gaat in per 1-1-2019 voor nieuwe arbeidsongeschiktheidsgevallen. Deze maatregel heeft tot gevolg dat de uitgaven in het kader van de Toeslagenwet toenemen.

184. Loondoorbetaling bij ziekte kleine werkgevers (tot 25 werknemers) voor nieuwe ziektegevallen ingaande 1-1-2020

Door deze maatregel worden aan kleine werkgevers (tot 25 werknemers) de wettelijke lasten aan loondoorbetaling (70% van het laatst verdiende loon) in het tweede ziektejaar vergoed via een verplichte publieke verzekering. Kleine werkgevers dragen hier een lastendeckende collectieve premie voor af. Ook houdt de maatregel in dat een aantal re-integratieverplichtingen voor kleine werkgevers in het tweede jaar worden overgeheveld naar het UWV. De ontslagbescherming van twee jaar blijft in stand. Invoering van deze maatregel geschiedt per 1-1-2020 en alleen voor nieuwe ziektegevallen. Deze maatregel heeft tot gevolg dat de uitgaven in het kader van de Toeslagenwet toenemen.

190. Loondispensatie i.p.v. loonkostensubsidie (nieuwe gevallen)

Onder de Participatiewet verstrekken gemeenten loonkostensubsidies (LKS) aan werkgevers ter compensatie van de lagere arbeidsproductiviteit van arbeidsgehandicapte werknemers. Dit instrument wordt vervangen door de mogelijkheid tot loondispensatie. Werkgevers kunnen daarmee onder het wettelijk minimumloon betalen, al naar gelang de verdien capaciteit van de persoon in kwestie. De gemeente vult het inkomen aan. Er is van uitgegaan dat alleen nieuwe gevallen onder loondispensatie vallen. Door de maatregel is er minder budget nodig voor participatiewetuitkeringen door gemeenten.

191. 20.000 Extra beschutte werkplekken

Het budget voor activering van en dienstverlening aan mensen in een kwetsbare positie wordt verhoogd, waarmee voor 20.000 extra personen de mogelijkheid voor beschut werk ontstaat. Dit leidt ertoe dat meer mensen met een beperking betaald werk kunnen verrichten omdat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om meer beschutte werkplekken te organiseren, maatwerk te bieden richting werk of werkgevers te «ontzorgen». De budgettaire gevolgen van deze maatregel betreffen de middelen voor de loonaanvulling vanuit het macrobudget participatiewetuitkeringen.

194. Aanscherpen schattingsbesluit WIA van 3x3 naar 9 banen ingaande 1-1-2019

Bij de vaststelling van iemands arbeidsongeschiktheidspercentage wordt op dit moment gekeken of er drie functies te vinden zijn die hij/zij nog zou kunnen vervullen. Deze functies moeten ieder ten minste drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen. Wanneer er geen drie functies geduid kunnen worden die minimaal drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen is men volledig arbeidsongeschikt. Door de eis aan te passen naar negen arbeidsplaatsen ongeacht functiegroepen, zullen minder mensen volledig arbeidsongeschikt worden verklaard. De maatregel vergt aanpassing van het Schattingsbesluit en kan ingevoerd worden per 1-1-2019 voor nieuwe gevallen. Deze maatregel doet de uitgaven aan de Toeslagenwet en de bijstand toenemen.

M139. Beperken jaarlijkse afbouw AHK bijstand

De jaarlijkse afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in het referentieminimumloon voor de bijstand wordt verlaagd van 5%-punt naar 3,75%-punt in de jaren 2019 tot en met 2021. Dit zorgt ervoor dat bijstandsgerechtigden een hogere uitkering ontvangen, met als neven-

effect dat zij minder snel uitstromen uit de bijstand. De toename aan bijstandsuitgaven die in de tabel staat, gaat enkel over deze volumemutatie.

Macro-economisch effect

Uit de doorrekening van het CPB blijkt dat het regeerakkoord een gunstig effect heeft op de macro-economie. Hierdoor daalt de werkloze beroepsbevolking en zullen naar verwachting minder mensen een beroep hoeven doen op de bijstand. Dit resulteert in een daling van het macro-budget participatiewetuitkeringen voor gemeenten. Ook het beroep op de Toeslagenwet daalt naar verwachting.

Artikel 5 Werkloosheid

I77. IOW verlengen met 4 jaar en leeftijdsgrens met AOW-leeftijd mee laten lopen

Met deze maatregel wordt de IOW met vier jaar verlengd. Als gevolg van de verlenging is er ook vanaf 2022 sprake van nieuwe instroom in de IOW, waardoor de IOW-uitgaven stijgen. De IOW wordt hiernaast versoberd door de leeftijdsgrens om voor de regeling in aanmerking te komen vanaf 2020 mee te laten stijgen met de AOW-leeftijd.

Artikel 7 Kinderopvang

M137. Verhoging kinderopvangtoeslag

De kinderopvangtoeslag wordt vanaf 2019 geïntensiveerd, met een bedrag dat oploopt tot structureel € 250 miljoen. De intensivering leidt naar verwachting tot 2021 tot een geleidelijke toename van het gebruik van kinderopvangtoeslag. De kinderopvangtoeslag voor januari 2019 wordt in december 2018 betaald, dit leidt in 2018 tot € 22 miljoen uitgaven.

Artikel 10 Tegemoetkoming ouders

M136. Kindgebonden budget later afbouwen voor paren

Het punt waarop de inkomensafhankelijke afbouw van het kindgebonden budget voor paren begint, wordt verhoogd met ca. € 16.500. Hierdoor stijgen de uitgaven aan het kindgebonden budget.

M138. Verhogen kinderbijslag

De kinderbijslag wordt verhoogd. Het gaat om circa € 85 per jaar voor een kind tussen de 12 en 18 jaar.

M143. Doorwerking aanpassing box 3 naar toeslagen

De verhoging van het heffingvrije vermogen in box 3 heeft een doorwerking naar hogere toeslagen doordat meer huishoudens binnen het vrijgestelde vermogen zullen vallen. Hierdoor stijgen de uitgaven aan het kindgebonden budget.

Artikel 11 Uitvoering

177. IOW verlengen met 4 jaar en leeftijdsgrens met AOW-leeftijd mee laten lopen

Met deze maatregel wordt de IOW met vier jaar verlengd. Als gevolg van de verlenging is er ook vanaf 2022 sprake van nieuwe instroom in de IOW, waardoor de IOW-uitgaven stijgen. De IOW wordt hiernaast versoberd door de leeftijdsgrens om voor de regeling in aanmerking te komen vanaf 2020 mee te laten stijgen met de AOW-leeftijd. Dit alles leidt tot hogere uitvoeringskosten voor de IOW in 2022.

Artikel 12 Rijksbijdragen

188. Intrekken wetsvoorstel uitbreiding kraamverlof van 2 naar 5 dagen betaald door de overheid

Het huidige wetsvoorstel «uitbreiding kraamverlof», dat eerder controversieel verklaard is, wordt ingetrokken. Dit wetsvoorstel voorzag in drie dagen extra kraamverlof betaald door de overheid. De Rijksbijdrage die was gereserveerd voor het kraamverlof, hoeft dus niet meer naar het betreffende sociale fonds te worden overgemaakt. Het ingetrokken wetsvoorstel wordt vervangen door maatregel 187 uit het regeerakkoord (zie artikel 6).

Macro-economisch effect

Op basis van de doorrekening van het regeerakkoord door het CPB zijn twee rijksbijdragen naar beneden bijgesteld. Het gaat om de Rijksbijdrage in kosten heffingskortingen AOW (BIKK) en de Rijksbijdrage vermogens-tekort Ouderdomsfonds.

Artikel 99 Nominaal en onvoorzien

177. IOW verlengen met 4 jaar en leeftijdsgrens met AOW-leeftijd mee laten lopen

Met deze maatregel wordt de IOW met vier jaar verlengd. De IOW wordt hiernaast versoberd door de leeftijdsgrens om voor de regeling in aanmerking te komen mee te laten stijgen met de AOW-leeftijd. Door de verlenging neemt het beroep op de bijstand af. Het negatieve bedrag van € 0,4 miljoen betreft een verlaging van de uitvoeringskosten voor gemeenten, welke zal worden verrekend met het Gemeentefonds.

184. Loondoorbetaling bij ziekte kleine werkgevers (tot 25 werknemers) voor nieuwe ziektegevallen ingaande 1-1-2020

Door deze maatregel worden aan kleine werkgevers (tot 25 werknemers) de wettelijke lasten aan loondoorbetaling (70% van het laatst verdiende loon) in het tweede ziektejaar vergoed via een verplichte publieke verzekering. Kleine werkgevers dragen hier een lastendeckende collectieve premie voor af. Ook houdt de maatregel in dat een aantal re-integratieverplichtingen voor kleine werkgevers in het tweede jaar worden overgeheveld naar het UWV. De ontslagbescherming van twee jaar blijft in stand. Invoering van deze maatregel geschiedt per 1-1-2020 en alleen voor nieuwe ziektegevallen. De bedragen in de tabel betreffen het geld dat het UWV gaat uitkeren. In een later stadium valt het besluit op welk beleidsartikel deze gelden komen.

194. Aanscherpen schattingsbesluit WIA van 3x3 naar 9 banen ingaande 1-1-2019

Bij de vaststelling van iemands arbeidsongeschiktheidspercentage wordt op dit moment gekeken of er drie functies te vinden zijn die hij/zij nog zou kunnen vervullen. Deze functies moeten ieder ten minste drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen. Wanneer er geen drie functies geduid kunnen worden die minimaal drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen is men volledig arbeidsongeschikt. Door de eis aan te passen naar negen arbeidsplaatsen ongeacht functiegroepen, zullen minder mensen volledig arbeidsongeschikt worden verklaard. De maatregel vergt aanpassing van het Schattingsbesluit en kan ingevoerd worden per 1-1-2019 voor nieuwe gevallen. Dit voorstel leidt tot meer beroep op de bijstand. De bedragen betreffen een verhoging van de uitvoeringskosten voor gemeenten, welke zal worden verrekend met het Gemeentefonds.

Meerjarige doorwerking op premie-uitgaven

In de onderstaande tabellen worden per artikel de standen ontwerpbegroting 2018 vóór nota van wijziging, de mutaties in het kader van het regeerakkoord en de standen ontwerpbegroting 2018 na nota van wijziging meerjarig opgenomen voor wat betreft de premie-uitgaven. Daaronder worden de mutaties per artikel voorzien van een toelichting.

Meerjarige doorwerking premie-uitgaven

(Bedragen x € 1.000)

Artikel	Omschrijving					
3	Arbeitsongeschiktheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	9.843.383	10.209.079	10.625.037	11.041.507	11.478.297
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>9.663.112</i>	<i>9.793.590</i>	<i>9.943.110</i>	<i>10.076.477</i>	<i>10.212.224</i>
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. 178	0	0	4.000	7.000	11.000
	nr. 179	0	0	- 2.000	- 6.000	- 9.000
	nr. 183	0	6.000	16.000	26.000	36.000
	nr. 184	0	0	0	0	5.000
	nr. 185	0	0	3.000	10.000	16.000
	nr. 194	0	- 12.000	- 40.000	- 64.000	- 85.000
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>9.663.112</i>	<i>9.787.590</i>	<i>9.924.110</i>	<i>10.049.477</i>	<i>10.186.224</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>180.271</i>	<i>415.489</i>	<i>681.927</i>	<i>965.030</i>	<i>1.266.073</i>
	Effect regeerakkoord	6.906	100.218	208.486	295.199	382.425
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>187.177</i>	<i>515.707</i>	<i>890.413</i>	<i>1.260.229</i>	<i>1.648.498</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	9.850.289	10.303.297	10.814.523	11.309.706	11.834.722
5	Werkloosheid	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	4.525.384	4.259.150	4.197.265	4.290.931	4.484.643
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>4.383.375</i>	<i>3.999.624</i>	<i>3.821.062</i>	<i>3.786.926</i>	<i>3.836.672</i>
	Macro-economisch volume-effect regeerakkoord	- 152.407	- 394.545	- 517.319	- 441.960	- 277.027
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>4.230.968</i>	<i>3.605.079</i>	<i>3.303.743</i>	<i>3.344.966</i>	<i>3.559.645</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>142.009</i>	<i>259.526</i>	<i>376.203</i>	<i>504.005</i>	<i>647.971</i>
	Effect regeerakkoord	6.272	27.259	33.786	54.514	105.450
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>148.281</i>	<i>286.785</i>	<i>409.989</i>	<i>558.519</i>	<i>753.421</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	4.379.249	3.891.864	3.713.732	3.903.485	4.313.066
6	Ziekte en Zwangerschap	2018	2019	2020	2021	2022

Artikel	Omschrijving					
	Stand voor nota van wijziging totaal	2.806.355	3.537.150	3.748.812	3.387.958	3.500.320
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>2.717.956</i>	<i>3.320.126</i>	<i>3.410.387</i>	<i>2.987.629</i>	<i>2.991.789</i>
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I87	0	1.000	82.000	163.000	163.000
	nr. I88	0	- 59.311	- 60.103	- 60.873	- 61.688
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>2.717.956</i>	<i>3.261.815</i>	<i>3.432.284</i>	<i>3.089.756</i>	<i>3.093.101</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>88.399</i>	<i>217.024</i>	<i>338.425</i>	<i>400.329</i>	<i>508.531</i>
	Effect regeerakkoord	7.463	44.679	91.760	120.590	152.090
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>95.862</i>	<i>261.703</i>	<i>430.185</i>	<i>520.919</i>	<i>660.621</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	2.813.818	3.523.518	3.862.469	3.610.675	3.753.722
8	Oudedagsvoorziening	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	38.265.435	39.124.794	40.093.223	41.037.056	42.181.696
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>37.635.424</i>	<i>37.719.900</i>	<i>37.754.638</i>	<i>37.793.619</i>	<i>37.981.353</i>
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>37.635.424</i>	<i>37.719.900</i>	<i>37.754.638</i>	<i>37.793.619</i>	<i>37.981.353</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>630.011</i>	<i>1.404.894</i>	<i>2.338.585</i>	<i>3.243.437</i>	<i>4.200.343</i>
	Effect regeerakkoord	35.404	620.205	1.153.741	1.707.851	1.966.385
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>665.415</i>	<i>2.025.099</i>	<i>3.492.326</i>	<i>4.951.288</i>	<i>6.166.728</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	38.300.839	39.744.999	41.246.964	42.744.907	44.148.081
9	Nabestaanden	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	369.545	356.517	348.182	344.957	343.054
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>365.607</i>	<i>348.210</i>	<i>335.344</i>	<i>327.740</i>	<i>321.467</i>
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>365.607</i>	<i>348.210</i>	<i>335.344</i>	<i>327.740</i>	<i>321.467</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>3.938</i>	<i>8.307</i>	<i>12.838</i>	<i>17.217</i>	<i>21.587</i>
	Effect regeerakkoord	346	4.907	9.123	12.789	14.907
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>4.284</i>	<i>13.214</i>	<i>21.961</i>	<i>30.006</i>	<i>36.494</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	369.891	361.424	357.305	357.746	357.961
11	Uitvoering	2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	1.476.729	1.553.557	1.601.797	1.638.780	1.690.567
	<i>Stand voor nota van wijziging reëel</i>	<i>1.444.738</i>	<i>1.482.966</i>	<i>1.491.709</i>	<i>1.489.955</i>	<i>1.499.219</i>
	Maatregelen regeerakkoord:					
	nr. I79	0	2.000	5.000	5.000	5.000
	nr. I83	1.000	2.000	2.000	3.000	3.000
	nr. I84	0	0	5.000	10.000	16.000
	nr. I87	0	0	7.000	8.000	8.000
	nr. I88	- 1.000	- 2.689	- 2.897	- 3.127	- 2.312
	nr. I94	3.000	4.000	6.000	6.000	9.000
	Macro-economisch effect	0	- 31.384	- 33.551	- 24.646	- 13.382
	<i>Stand na nota van wijziging reëel</i>	<i>1.447.738</i>	<i>1.456.893</i>	<i>1.480.261</i>	<i>1.494.182</i>	<i>1.524.525</i>
	<i>Stand voor nota van wijziging nominaal</i>	<i>31.991</i>	<i>70.591</i>	<i>110.088</i>	<i>148.825</i>	<i>191.348</i>
	Effect regeerakkoord	5.122	17.074	33.113	43.480	57.916
	<i>Stand na nota van wijziging nominaal</i>	<i>37.113</i>	<i>87.665</i>	<i>143.201</i>	<i>192.305</i>	<i>249.264</i>
	Stand na nota van wijziging totaal	1.484.851	1.544.558	1.623.462	1.686.487	1.773.789
Totaal		2018	2019	2020	2021	2022
	Stand voor nota van wijziging totaal	57.286.831	59.040.247	60.614.316	61.741.189	63.678.577
	Effect regeerakkoord	- 87.894	329.413	1.004.139	1.871.817	2.502.764
	Stand na nota van wijziging totaal	57.198.937	59.369.660	61.618.455	63.613.006	66.181.341

De ontvangsten veranderen niet. Ook heeft het kabinet niet besloten tot herverkaveling op het terrein van SZW-premies.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 3 Arbeidsongeschiktheid

178. WIA: 5 jaar niet herzien verdienvermogen bij werk per 1-1-2020

Deze maatregel komt voort uit het IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt. Voor WGA- en IVA-gerechtigden die aan het werk gaan, zal UWV gedurende de eerste vijf jaar na werkhervatting niet nagaan of hun verdien capaciteit is gewijzigd (tenzij op eigen verzoek). Arbeidsinkomen wordt net als nu verrekend met de uitkering. De maatregel leidt tot een hoger beroep op de WIA.

179. WGA 35–80 wordt WGA 35–99 voor nieuwe instroom

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat voor mensen in de WGA 80–100 met restverdien capaciteit (1–20%) hetzelfde uitkeringsregime gaat gelden als nu al geldt in de WGA 35–80. De WGA 35–80 wordt daarmee in feite de WGA 35–99. Dit leidt tot lagere WIA-uitgaven.

183. Toerekening WGA-lasten werkgever inkorten naar 5 jaar (nieuwe gevallen)

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat de periode waarin WGA-lasten die aan individuele werkgevers worden toegerekend wordt ingekort van tien naar vijf jaar. De WGA-lasten worden vanaf het zesde jaar gefinancierd uit een collectieve premie. De maatregel gaat in per 1-1-2019 voor nieuwe arbeidsongeschiktheidsgevallen. De instroom in de WIA neemt toe, omdat werkgevers een minder sterke prikkel hebben om instroom te voorkomen.

184. Loondoorbetaling bij ziekte kleine werkgevers (tot 25 werknemers) voor nieuwe ziektegevallen ingaande 1-1-2020

Door deze maatregel worden aan kleine werkgevers (tot 25 werknemers) de wettelijke lasten aan loondoorbetaling (70% van het laatst verdiende loon) in het tweede ziektejaar vergoed via een verplichte publieke verzekering. Kleine werkgevers dragen hier een lastendekkende collectieve premie voor af. Ook houdt de maatregel in dat een aantal re-integratieverplichtingen voor kleine werkgevers in het tweede jaar worden overgeheveld naar het UWV. De ontslagbescherming van twee jaar blijft in stand. Invoering van deze maatregel geschiedt per 1-1-2020 en alleen voor nieuwe ziektegevallen. De instroom in de WIA neemt toe, omdat kleine werkgevers een minder sterke prikkel hebben om instroom te voorkomen.

185. Loonsanctie voor re-integratie vervalt

De maatregel regelt voor eigenrisicodragers voor de WGA dat het UWV de re-integratie-inspanningen inhoudelijk niet meer zal toetsen. Daarnaast krijgen werkgevers die bij het UWV verzekerd zijn de mogelijkheid een tussentijds oordeel te vragen over de re-integratie van hun zieke werknemer. De kosten worden gedekt door een collectieve premie. De optie vergt wetswijziging (bestaand wetsvoorstel wijziging sanctioneringsbevoegdheden UWV in de loondoorbetalingsperiode). Invoeringsdatum 1-1-2020. De instroom in de WIA neemt toe, omdat eigenrisicodragers voor de WGA een minder sterke prikkel hebben om instroom te voorkomen.

194. Aanscherpen schattingsbesluit WIA van 3x3 naar 9 banen ingaande 1-1-2019

Bij de vaststelling van iemands arbeidsongeschiktheidspercentage wordt op dit moment gekeken of er drie functies te vinden zijn die hij/zij nog zou kunnen vervullen. Deze functies moeten ieder ten minste drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen. Wanneer er geen drie functies geduid kunnen worden die minimaal drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen is men volledig arbeidsongeschikt. Door de eis aan te passen naar negen arbeidsplaatsen ongeacht functiegroepen, zullen minder mensen volledig arbeidsongeschikt worden verklaard. De instroom in de WIA daalt. De maatregel vergt aanpassing van het Schattingsbesluit en kan ingevoerd worden per 1-1-2019 voor nieuwe gevallen.

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling

Artikel 5

Macro-economisch effect

Uit de doorrekening van het CPB blijkt dat het regeerakkoord een gunstig effect heeft op de macro-economie. Hierdoor daalt de werkloze beroepsbevolking en zullen minder mensen een beroep hoeven te doen op de werkloosheidswet.

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling.

Artikel 6 Ziekte en Zwangerschap

187. Kraamverlof verlengen naar 5 dagen en adoptieverlof verlengen naar 6 weken ingaande 1-1-2019, 5 weken partnerverlof tegen 70% loon ingaande 1-7-2020

Per 2019 betalen werkgevers vijf dagen kraamverlof. Daar bovenop krijgen partners (werknemers) per 1-7-2020 een aanvullend kraamverlof van vijf weken. Dit verlof moet in het eerste half jaar na geboorte opgenomen worden. Tijdens dit verlof krijgen partners een uitkering van het UWV van 70% van het dagloon (gemaximeerd tot het maximum dagloon). Tevens wordt de huidige regeling voor adoptieverlof verruimd met twee weken naar zes weken (inclusief pleegouders).

188. Intrekken wetsvoorstel uitbreiding kraamverlof van 2 naar 5 dagen betaald door de overheid

Het huidige wetsvoorstel «uitbreiding kraamverlof», dat eerder controversieel verklaard is, wordt ingetrokken. Dit wetsvoorstel voorzag in drie dagen extra kraamverlof betaald door de overheid.

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling.

Artikel 8 Oudedagsvoorziening

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling.

Artikel 9 Nabestaanden

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling.

Artikel 11 Uitvoering

De onderstaande maatregelen leiden tot meer uitvoeringsinspanning van het UWV. Hierdoor stijgen de uitvoeringskosten. Maatregel I88 doet de uitvoeringskosten dalen, omdat het UWV niet langer verantwoordelijk is voor de uitbetaling van het extra kraamverlof.

I79. WGA 35–80 wordt WGA 35–99 voor nieuwe instroom

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat voor mensen in de WGA 80–100 met restverdien capaciteit (1–20%) hetzelfde uitkeringsregime gaat gelden als nu al geldt in de WGA 35–80. De WGA 35–80 wordt daarmee in feite de WGA 35–99.

I83. Toerekening WGA-lasten werkgever inkorten naar 5 jaar (nieuwe gevallen)

De maatregel houdt (conform IBO Geschikt voor de Arbeidsmarkt) in dat de periode waarin WGA-lasten die aan individuele werkgevers worden toegerekend wordt ingekort van tien naar vijf jaar. De WGA-lasten worden vanaf het zesde jaar gefinancierd uit een collectieve premie. De maatregel gaat in per 1-1-2019 voor nieuwe arbeidsongeschiktheidsgevallen.

I84. Loondoorbetaling bij ziekte kleine werkgevers (tot 25 werknemers) voor nieuwe ziektegevallen ingaande 1-1-2020

Door deze maatregel worden aan kleine werkgevers (tot 25 werknemers) de wettelijke lasten aan loondoorbetaling (70% van het laatst verdiende loon) in het tweede ziektejaar vergoed via een verplichte publieke verzekering. Kleine werkgevers dragen hier een lastendeckende collectieve premie voor af. Ook houdt de maatregel in dat een aantal re-integratieverplichtingen voor kleine werkgevers in het tweede jaar worden overgeheveld naar het UWV. De ontslagbescherming van twee jaar blijft in stand. Invoering van deze maatregel geschiedt per 1-1-2020 en alleen voor nieuwe ziektegevallen.

187. Kraamverlof verlengen naar 5 dagen en adoptieverlof verlengen naar 6 weken ingaande 1-1-2019, 5 weken partnerverlof tegen 70% loon ingaande 1-7-2020

Per 2019 betalen werkgevers vijf dagen kraamverlof. Daar bovenop krijgen partners (werknemers) per 1-7-2020 een aanvullend kraamverlof van vijf weken. Dit verlof moet in het eerste half jaar na geboorte opgenomen worden. Tijdens dit verlof krijgen partners een uitkering van het UWV van 70% van het dagloon (gemaximeerd tot het maximum dagloon). Tevens wordt de huidige regeling voor adoptieverlof verruimd met twee weken naar zes weken (inclusief pleegouders).

188. Intrekken wetsvoorstel uitbreiding kraamverlof van 2 naar 5 dagen betaald door de overheid

Het huidige wetsvoorstel «uitbreiding kraamverlof», dat eerder controversieel verklaard is, wordt ingetrokken. Dit wetsvoorstel voorzag in drie dagen extra kraamverlof betaald door de overheid.

194. Aanscherpen schattingsbesluit WIA van 3x3 naar 9 banen ingaande 1-1-2019

Bij de vaststelling van iemands arbeidsongeschiktheidspercentage wordt op dit moment gekeken of er drie functies te vinden zijn die hij/zij nog zou kunnen vervullen. Deze functies moeten ieder ten minste drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen. Wanneer er geen drie functies geduid kunnen worden die minimaal drie arbeidsplaatsen vertegenwoordigen is men volledig arbeidsongeschikt. Door de eis aan te passen naar negen arbeidsplaatsen ongeacht functiegroepen, zullen minder mensen volledig arbeidsongeschikt worden verklaard. De maatregel vergt aanpassing van het Schattingsbesluit en kan ingevoerd worden per 1-1-2019 voor nieuwe gevallen.

Macro-economisch effect

Uit de doorrekening van het CPB blijkt dat het regeerakkoord een gunstig effect heeft op de macro-economie. Hierdoor daalt de werkloze beroepsbevolking en zullen minder mensen een beroep hoeven te doen op de werkloosheidswet. Als gevolg hiervan hoeft het UWV een minder grote uitvoeringsinspanning te leveren.

Nominaal

Nominale ontwikkeling als gevolg van mutaties van de uitkeringen (grondslag) en als gevolg van aanpassingen van de loon- en prijsontwikkeling.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees